

Стандартизація бухгалтерського обліку як на міжнародному рівні, так і в Україні відбувається в межах корпоративного, державного секторів малого та середнього бізнесу. Для окремих галузей, наприклад, сільського господарства, банківської справи, страхового бізнесу, фінансових операцій розробляються окремі стандарти для обліку специфіки діяльності. Слід зазначити, що створювані системи обліку не є автономними концептуально. Всі вони базуються на єдиній методології, але в організаційному плані є відокремленими, оскільки мають різне нормативне забезпечення, істотні особливості поточного обліку, нюанси в змісті фінансової звітності.

При цьому в тексті стандартів для держсектора максимально зберігаються підходи, що визначені в стандартах для корпорацій, якщо з того або іншого питання обліку або звітності немає істотних відхилень або особливостей в державному секторі. Фінансова звітність суб'єктів державного сектора, яка складається відповідно до стандартів, має надавати інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та грошові потоки суб'єкта, а також відображати ефективність використання та цільове призначення ввірених йому ресурсів. При цьому фінансова звітність може використовуватися для прогнозування рівня ресурсів, потрібних для

продовження діяльності. Крім того, вона може також надавати дані про отримання ресурсів, відповідно до порядку встановленого законодавством, а також використання цих ресурсів, відповідно до юридичних і контрактних вимог, включаючи фінансові ліміти, встановлені законодавчими органами. Таким чином, змістовні акценти використання фінансової звітності державного сектора дещо інші порівняно з її використанням недержавним сектором. Фінансова звітність державного сектора – є ключовою ланкою в інформаційному забезпеченні державного фінансового контролю, фінансового планування і прогнозування на державному рівні.

Висновок

Підсумовуючи вищенаведене, зазначимо, що інститутами бухгалтерського обліку в державному секторі є державні підприємства, розпорядники бюджетних коштів, бюджетні установи, органи Держказначейства, державні цільові фонди. Суб'єкти обліку – бухгалтера державного сектору, практикуючі Єдиний план рахунків, який включає рахунки бюджетного і майнового обліку та забезпечує консолідацію звітної інформації. Національні стандарти обліку і звітності для державного сектору повинні базуватися на стандартах приватного сектору і декларувати метод нарахувань.

Література

1. Кравченко О.В. Методологічні аспекти оцінки основних засобів бюджетних установ / О.В. Кравченко // Економічні науки. – Сер.: Облік і фінанси. – 2012.
2. Ловінська Л.Г. Тенденції реформування системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності державного сектору України / Л.Г. Ловінська, Н.І. Сушко // Фінанси України : жур-нал. – 2012
3. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку в державному секторі 1-26.[Електронний ресурс].– Доступний з http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=80965&cat_id=83024.
4. Національні стандарти бухгалтерського обліку в державному секторі 101-135. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=83023.

УДК 657.22

ЕЛЕМЕНТИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ

Баранська В.В.- ст. 5 курсу гр..ОПДвнм-51

Науковий керівник – Сисоєва І.М. – доцент, к.е.н.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Незважаючи на безліч важливих завдань, бюджетним установам не можна залишати без уваги питання щодо формування розпорядчого документа про облікову політику або внесення змін до вже діючого, оскільки облікова політика відіграє важливу роль в умовах запровадження національних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі.

Дослідження питання облікової політики в бюджетних установах належать: Л. Гуцайлук, Г. Бойко, Р. Дзюга, С. Свірко. Також Т.Безродна у своїй публікації обґрунтувала специфіку облікової політики бюджетних установ. Вона виділила її як засіб формування інформації, необхідної для управління бюджетною установою [1, с. 27- 29].

Треба зазначити, що є низка проблем у формуванні облікової політики. Автори І. Адамов, М. Грінчук, Д. Бринзила виділяють такі проблеми формування облікової політики [3]: відсутність систематизованої нормативно-методологічної бази регулювання бухгалтерського обліку в бюджетних установах; відсутність наказів про облікову політику в бюджетних установах; порушення основних

принципів ведення бухгалтерського обліку. Для вирішення цих проблем потрібно звернути увагу на потребу формування облікової політики та її, зв'язок облікових політик бюджетних установ різних рівнів.

Під час формування облікової політики бюджетної установи потрібно розділяти такі напрямки як організація бухгалтерського обліку та методичні основи бухгалтерського обліку [2, с. 143].

При визначенні сфери дії облікової політики необхідно врахувати наступні чинники: рівень бюджету; рівень бюджетної установи як розпорядника коштів; галузева належність бюджетної установи, відповідно до якої визначається специфіка діяльності установи; рівень фінансово-матеріального забезпечення бюджетної установи; кількість персоналу, що працює в установі; обсяги діяльності бюджетної установи та, відповідно, споживання запасів; обсяги та види діяльності; ступінь автоматизації облікового процесу тощо[4, с. 277-283].

Можна виділити такі елементи облікової політики, які мають міститися в наказі про облікову політику бюджетної установи:

1. Організаційна складова (установлення відповідальних осіб за ведення бухгалтерського обліку та визначення їхніх посадових обов'язків; визначення переліку матеріально-відповідальних осіб).

2. Методична складова (визначення додаткових рахунків для обліку матеріальних активів (субрахунки аналітичного обліку для диференціації за джерелом надходження активів); визначення додаткових рахунків для обліку надходжень та витрат (за джерелами фінансування, видами доходів); методика визначення вартості активів (надходження та вибуття); методи та норми списання запасів; перелік та склад статей калькулювання вартості послуг, що надаються бюджетними установами).

3. Технічна складова (затвердження типових форм первинних документів, що використовуються для оформлення господарських операцій (в разі відсутності законодавчого їх затвердження); затвердження графіка та порядку документообігу первинних та інших бухгалтерських документів; затвердження лімітів та нормативів використання запасів; установлення форм внутрішньої звітності).

При відображенні методичних основ у наказі про облікову політику бюджетних установ можна виділити відповідні позиції [2, с. 145-148]:

1. Облік доходів загального фонду (вказується перелік джерел, у розрізі яких здійснюється отримання коштів до загального фонду, визначаються субрахунки відповідно до джерел надходження, порядок надходження фінансового забезпечення до загального фонду).

2. Облік доходів спеціального фонду (вказується перелік джерел, у розрізі яких здійснюється отримання коштів до спеціального фонду, визначаються субрахунки відповідно до джерел надходження, порядок

надходження фінансового забезпечення до спеціального фонду, порядок утворення фондів за рахунок коштів спеціального фонду).

3. Облік видатків (механізм здійснення і визначення видатків, адміністративні та нормативні обмеження, забезпечення реалізації принципу цільового призначення фінансового забезпечення інструментами бухгалтерського обліку, порядок розподілу видатків).

4. Облік грошових коштів (на рахунках визначаються грошові рахунки в установах банків чи/та органах казначейства із зазначенням їх номерів, кількості меморіальних ордерів щодо руху безготівкових грошових потоків).

5. Облік касових операцій (порядок обліку готівкових коштів у розрізі загального та спеціального фондів, особливості ведення касової книги щодо джерел покриття видатків, терміни звітування підзвітних осіб у межах установленого часу та відповідальність за порушення цих норм).

6. Облік необоротних активів (ідентифікація видів необоротних активів щодо вартісної оцінки, види оцінок необоротних активів, перелік, що входять до первісної вартості необоротних активів, порядок переоцінки необоротних активів, порядок обліку витратків на утримання необоротних матеріальних активів, порядок та умови списання необоротних активів).

7. Облік запасів (ідентифікація запасів, види оцінок запасів, що застосовуються, метод відпуску запасів у використання, порядок переоцінки).

8. Облік розрахунків зі заробітної плати та стипендій (схема посадових окладів, схема визначення розміру стипендій з урахуванням надбавок даної бюджетної установи, порядок та терміни нарахування заробітної плати та стипендій тощо).

9. Облік розрахунків з іншими кредиторами та дебіторами (порядок обліку розрахунків у порядку планових платежів та їх термінів, порядок проведення тендерів, методика відображення у системі рахунків бухгалтерського обліку операцій щодо забезпечення проведення тендерних торгів, визначення витратків через підзвітних осіб).

10. Облік витрат (перелік статей калькулювання послуг, методи обліку витрат та калькулювання, порядок розподілу прямих і накладних витрат).

11. Облік результатів діяльності бюджетної установи (методика визначення результату господарської діяльності установи та її оцінки. Облікова політика бюджетної установи повинна бути головним інструментом для забезпечення неперервності та плановірності її діяльності).

Сьогодні багато уваги приділяють автоматизації облікового процесу. Установі потрібно обрати програму, яка буде використовуватись для ведення бухгалтерського обліку і цей факт має відобразитися в наказі про облікову політику. Від обраної облікової політики залежить ефективність управління обліковими процесами, ефективність прийняття управлінських рішень. Важливим є те, щоб облікові політики розпорядників коштів вищого рівня і підпорядкованих ним установ були узгоджені між собою. Варто пам'ятати, що бюджетні установи становлять багаторівневу систему, яка повинна працювати як єдиний механізм. Якщо облікова політика бюджетної установи вищого рівня відобразиться у наказах про облікову політику підпорядкованих установ, то це дасть змогу полегшити контроль діяльності розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня.

Можна зробити висновок, що розроблення облікової політики в бюджетних установах є трудомістким процесом і вимагає від виконавців певних здібностей і підготовки. Необхідно створити стандарти обліку для бюджетних установ, зокрема і відносно основних моментів формування облікової політики цих установ, з метою чіткого регламентування цієї ділянки обліку.

Література

1. Безродна Т. Облікова політика бюджетних установ: проблеми становлення / Т. Без-родна // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – № 8. – С. 27-29.
2. Свірко С.В. Первинна організація бухгалтерського обліку бюджетних установ: формування облікової політики / С.В. Свірко // Економіка та підприємництво. – К. : Вид-во КНЕУ. – 2002. – Вип. 8. – С. 137-148.
3. Основні причини виникнення проблеми формування облікової політики бюджетних установ та методика її розв'язання / І.З. Адамова, М.С. Грінчук, Д.Г. Бринзила. [Електронний ресурс].- Доступний з http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchtei/2009_1/NV-2009-V1_35.pdf. Хміль І.Р., Швець В.Е
4. Хміль І.Р. Особливості формування облікової політики бюджетних установ. Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.9. – С. 277-283